

ДО ПИТАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ПОМИЛОК

***МАРЕНИЧ Т.Г., Д.Е.Н., ПРОФЕСОР,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Постановка проблеми у загальному вигляді. Метою фінансової звітності є надання користувачам для прийняття виважених економічних рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства. Користувачі повинні мати можливість порівнювати фінансові звіти суб'єкта господарювання за певний період часу, щоби визначати тенденції його фінансового положення, показники діяльності та грошові потоки з метою прогнозування. Разом з тим у бухгалтерській справі можуть мати місце помилки, які допускають бухгалтери та інші фахівці підприємства в силу різних причин. А зважаючи на постійні зміни в законодавчих актах, помилок просто-таки не уникнути. У цілому немає значення, яку допущено помилку, важливо, до яких наслідків вона призвела. Саме від цього залежить спосіб її виправлення. Проте виправлення помилок – не самоціль. Необхідно приймати на кожному підприємстві адекватні заходи щодо попередження і зменшення кількості помилок.

Не виправлення бухгалтерських помилок призводить до спотворення інформації про діяльність підприємства, яка відображається в первинних документах, облікових регістрах, фінансовій та інших видах звітності. В окремих випадках помилки можуть бути настільки значними, що фінансову звітність не можна вважати достовірною, якісною та корисною. Тому актуальною проблемою є ідентифікація бухгалтерських помилок та способів їх виправлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В літературних джерелах науковці висвітлюють бухгалтерські помилки перш за все в контексті виправлення допущених неточностей в первинних документах і облікових регістрах [1, 2, 3]. Тільки обмежене коло вчених, усвідомлюючи невідворотність помилок в бухгалтерському обліку, класифікують їх за деякими ознаками [4, 5]. Тому знання сутності, видів помилок, способів їх виявлення та виправлення вимагає подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначення сутності бухгалтерських помилок та узагальнення їх класифікаційних ознак, що сприятиме здійсненню детальному аналізу кожної помилки з метою усунення їх причин та застосування раціонального способу виправлення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концептуальна основа фінансової звітності відносить до основоположних якісних характеристик корисної фінансової інформації правдиве подання, яке означає, що опис економічних явищ має бути повним, нейтральним та вільним від помилок. Вільний від помилок означає, що немає помилок або пропусків в описі явища, в процесі, використанні для створення інформації, що подається у звітності, відібрані та застосовані без помилок у цих процесах. На перший погляд зміст терміна «помилка» є цілком зрозумілий і, здається, не потребує окремого тлумачення. Проте в обліковій практиці щодо бухгалтерських помилок вимагається чіткість і конкретика, адже є помилки поточного періоду, виявлені протягом цього періоду, коли показники фінансової звітності ще не сформовано, і помилки попередніх періодів. Виправляти помилку все одно потрібно, а вибір способу виправлення залежить від багатьох чинників і класифікаційних ознак неточностей.

Великий тлумачний словник сучасної української мови виділяє такі значення поняття «помилка»:

- неправильність в підрахунках, написанні слова і т.д.;
- неправильність, неточність в будь-якому механізмі, пристрої, в будь-якій схемі, карті і т.д.;
- неправильність у вчинках, діях і т.д.; неправильна думка, невірна уява про будь-кого, щось;
- некоректність результату будь-яких дій; дія, що приводить до некоректного результату [6, с. 855].

Загальний зміст цього поняття можна використати в бухгалтерському контексті.

Економіко-математичне тлумачення терміну «помилка» полягає в наступному. Помилка (error, deviation) – це:

- в теорії інформації – відхилення сприйнятої інформації від переданої;
- в економіко-математичному моделюванні – елемент моделі, який відображає сумарний ефект не врахованих в ній безпосередньо (тобто не визнаних суттєвими) систематичних і випадкових факторів, які впливають на екзогенні змінні;

– в математичній статистиці те саме, що і відхилення чи розкид навколо істинного значення випадкової величини, що розглядається [7, с. 377-378].

У сучасному економічному словнику мова йде про помилку у проводці, як помилкове адресування грошей при здійсненні банківської операції, яке призводить до того, що гроші попадають не на призначений рахунок, або неправильний запис бухгалтерської операції [16, с. 276]. Хоча зміст терміна «помилка» і наближено до бухгалтерського обліку, однак дане визначення є вузьким і не повним.

Найбільш розповсюдженими помилками в бухгалтерському обліку є опіски, помилки в підрахунках, неправильне рознесення господарської операції в облікові реєстри, неправильна кореспонденція рахунків. До найбільш небезпечних помилок можна віднести ті помилки, до яких призводить незнання або нерозуміння нормативних положень діючого законодавства. Помилки можуть виникати щодо визнання, оцінки, подання або розкриття інформації про елементи фінансової звітності [8]. Помилки можуть полягати в неправильній класифікації активу чи зобов'язання, під час формування первісної або справедливої вартості тощо [5, с. 6]. Слід наголосити, що наслідки недотримання П(С)БО необхідно визнавати помилкою та виправляти в порядку, передбаченому для виправлення помилок [9]. Наприклад, багато бухгалтерів ігнорують вимоги П(С)БО 11 «Зобов'язання» щодо створення забезпечень.

Звичайно застосування комп'ютерів у бухгалтерському обліку дозволило зменшити кількість помилок, які пов'язані саме з людським фактором. Проте з'явилися нові причини помилок в умовах автоматизації обліку: збій бухгалтерської програми, коли порушуються архівні дані; автоматичне дублювання даних; неналаштованість бухгалтерської програми до специфіки діяльності підприємства тощо.

Аналіз нормативно-правового регулювання щодо неточностей в бухгалтерському обліку свідчить про наступне. Порядку внесення змін до фінансової звітності багато уваги приділено в МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [8]. Цей стандарт містить окремий розділ «Помилки». Окрім того, у § 5 МСБО 8 наведено достатньо інформативне тлумачення терміна «помилки попередніх періодів». Під помилками попередніх періодів розуміються пропуски або викривлення у фінансовій звітності суб'єкта господарювання за один чи кілька попередніх періодів, які виникають через невикористання або зловживання достовірною

інформацією, яка:

– була наявна, коли фінансову звітність за ті періоди затвердили до випуску;

– за обґрунтованим очікуванням могла бути отриманою та врахованою при складанні та поданні цієї фінансової звітності.

Такі помилки можуть бути помилками у математичних підрахунках, у застосуванні облікової політики, помилками, допущеними внаслідок недогляду або неправильної інтерпретації фактів, а також шахрайства [8].

Слід зазначити, що МСБО 8 не пояснює, що таке «пропуски» та «викривлення». Проте представлений перелік помилок показує, що включені до нього помилки мають різні класифікаційні ознаки. Як стверджує Назарбасва І., недогляд, неправильна інтерпретація фактів і шахрайство – це, швидше за все, причини помилок. На думку автора помилка, наприклад, у математичних підрахунках може виникнути як у результаті недогляду, так і внаслідок шахрайства. А неправильна інтерпретація фактів (помилкове тлумачення законодавчої норми) може призвести до помилки під час формування облікової політики [5, с. 4]. Вважаємо, що на представлений перелік помилок в МСБО 8 доцільно орієнтуватися, визначаючи в кожному конкретному випадку, чи має місце помилка. Адже інколи на практиці хибно помилковим вважають те, що насправді таким не є. Наприклад, відсутність первинного документа від контрагента не буде помилкою, якщо дані (інформація), отримані в інший спосіб і зафіксовані в документі, створеному на підприємстві, відображено у фінансовій звітності, і вони не містять суттєвої помилки [10]. Крім того згідно з §34 МСБО 8 за своїм характером перегляд оцінок не стосується попередніх періодів та не вважається виправленням помилки [8]. Від помилок необхідно також відмежовувати деякі операції або події, пов'язані з минулим, зокрема, повернення товарів та перегляд цін за операціями, які вже завершено [5, с. 5].

Виправлення помилок в українській системі стандартизації присвячено П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» [11]. Проте, як в МСБО 8, так і в П(С)БО 6, виправлення помилок розглядається як одна з причин внесення змін до фінансової звітності. Тож не дивно, що в цих стандартах приділено значну увагу змінам облікової політики [5, с. 5].

Різноманіття помилок вимагає їх класифікації, тобто поділу на групи за певними ознаками схожості й відмінності, кожна з яких несе змістовне навантаження.

Група авторів помилок, що виникають у процесі записів у бухгалтерському обліку, поділяє за причинами виникнення, значенням і місцем виникнення [4, с. 168]. За причинами виникнення виділяють три обставини: стомлення, неуважність працівника, несправність обчислювальної техніки. За значенням вчені розрізняють два типи помилок: локальні і транзитні. Локальні ведуть до викривлення інформації лише у тому документі або реєстрі, де їх допущено, і не призводять до помилок в інших реєстрах. Транзитні викликають автоматично помилки в інших реєстрах. За місцем виникнення помилки є у записах (тексті), числових показниках і рознесенні аналітичних даних.

Швець В.Г. також виділяє помилки за причинами виникнення [3, с. 228], за впливом конкретної помилки на інші помилки (локальні і транзитні) [3, с. 229]. При цьому вчений зазначає, що найчастіше помилки трапляються в тексті операцій або при записах сум [3, с. 229].

Голов С.Ф. та Костюченко В.М. суттєві помилки називають фундаментальними. На їх думку суттєві (фундаментальні) помилки – це помилки, виявлені в поточному періоді, які є настільки значними, що фінансові звіти одного або кількох попередніх періодів не можуть далі вважатися достовірними на дату їх випуску [12, с. 148]. Також автори розглядають два підходи до виправлення суттєвих помилок: базовий та альтернативний [12, с. 148-149].

До способів виявлення помилок Бутинець Ф.Ф. відносить суцільну перевірку пунктування записів, перегляд кореспондуючих рахунків, ознайомлення з економічним змістом відображених в обліку операцій, звірку звітних даних та ін. [1, с. 404].

Більш детально класифікує помилки Назарбаєва І. Відповідно до сфери дії національних і міжнародних стандартів автор поділяє помилки на: ті, що потрапляють до сфери застосування П(С)БО 6 і МСБО 8; ті, що не потрапляють до сфери застосування зазначених стандартів [5, с. 5]. Слід зауважити, що потенційні помилки поточного періоду, виявлені протягом цього періоду, виправляють до затвердження фінансової звітності до випуску у встановленому порядку. На думку автора за часом виникнення помилки бувають: поточного періоду і попереднього або попередніх звітних періодів. За характером впливу на фінансовий результат – такі, що вплинули на нерозподілений прибуток (непокритий збиток) і не мають стосунку до цього показника. Носями або джерелами помилок автор вважає первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку, форми фінансової звітності, податкову звітність. За місцем виникнення

помилки можуть бути: внутрішніми, тобто допущеними співробітниками підприємства; зовнішніми, такими, які виникли з вини контрагентів, партнерів, клієнтів, але мають безпосередній вплив на показники самого підприємства. За характером помилки Назарбаєва І. поділяє на механічні й смислові. До механічних автор включає описки, помилки в підрахунках тощо. Смислові помилки можуть виникнути під час відображення в обліку або звітності доходів, витрат, активів, зобов'язань і власного капіталу підприємства. Крім того виділяються одиночні (локальні) та множинні помилки. Автор стверджує, що останні є найнебезпечнішими й потребують більше зусиль для виправлення. Наприклад, помилка в первинному документі тягне за собою помилки в облікових регістрах і фінансовій звітності. Залежно від людської свідомості помилки можуть бути навмисними і ненавмисними, за значущістю – суттєві і несуттєві [5, с. 6-7].

Як випливає з вищевикладеного, деякі класифікаційні ознаки бухгалтерських помилок не враховані, наприклад, за легкістю і способом виявлення, за відношенням до звітності, за способом виправлення та ін. Узагальнену класифікацію помилок у бухгалтерському обліку представлено на рис. 1.

Відповідно до § 41 МСБО 8 фінансова звітність не відповідає МСФЗ, якщо вона містить або суттєві помилки, або несуттєві помилки, зроблені навмисно для досягнення особливого подання фінансового стану, фінансових результатів діяльності або грошових потоків суб'єкта господарювання. Потенційні помилки поточного періоду, виявлені протягом цього періоду, виправляють до затвердження фінансової звітності до випуску. Проте суттєві помилки іноді не виявляють, доки не настане подальший період, і такі помилки попереднього періоду виправляють у порівняльній інформації, поданій у фінансовій звітності за такий подальший період.

Важливим питанням є порядок виправлення помилок. Стосовно помилок попередніх періодів, правила їх виправлення зазначені в МСБО 8 Так, помилку попереднього періоду виправляють шляхом ретроспективного перерахування, за винятком випадків, коли неможливо визначити або вплив на конкретний період, або кумулятивний вплив помилки.

Якщо неможливо визначити вплив на конкретний період помилки щодо порівняльної інформації за один або кілька відображених попередніх періодів, то суб'єкт господарювання перераховує залишки активів, зобов'язань та власного капіталу на початок найпершого періоду, для якого можливе ретроспективне перерахування (який може бути поточним періодом).

Рис. 1. Класифікація помилок в бухгалтерському обліку

Якщо неможливо визначити кумулятивний вплив (на початку поточного періоду) помилки за всі попередні періоди, суб'єкт господарювання перераховує порівняльну інформацію для виправлення помилки перспективно з найпершої можливої дати. Виправлення помилки попереднього періоду виключається з прибутку або збитку за період, у якому виявлено помилку. Будь-яка інформація, подана за попередні періоди, включаючи будь-які стислі виклади фінансових даних за минулі періоди, перераховується, наскільки це можливо.

П(С)БО 6 взагалі не розглядає помилки поточного періоду. Способи виправлення таких помилок пропонують Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерського обліку, затверджене наказом МФУ №88 від 24.05.1995 р. [13], та Методичні рекомендації №356 [14]. Це коректурний спосіб, спосіб «сторно». Крім того, широко у вітчизняній практиці використовується ще один спосіб виправлення помилок – додатковий запис. Проте за кордоном не застосовують метод «сторно». Замість нього широко використовують метод прямого запису або переведення рахунку [15, с. 487]. Наприклад, придбання комп'ютера для власного використання було відображено в обліку як товар: Дт 28, Кт 63. Виправлення помилки за останнім способом виглядає так: Дт 15, Кт 28. В українській теорії і на практиці такі виправлення не допускаються, хоча і не забороняються. Цим методом порушуються національні облікові традиції: створюється видимість надходження і списання товарів, а насправді допущена помилка при оприбуткуванні комп'ютера.

Зауважимо, що способи виправлення помилок включаються до бухгалтерських процедур, без яких неможливо вести бухгалтерський облік. Зокрема, процедурами складання звітності можна вважати групування і систематизацію даних аналітичного обліку для визначення статей «Балансу» (ф. № 1), округлення цифр, оскільки вони у звітності відображаються у тисячах гривень, інші математичні дії щодо обчислення середньої чисельності працюючих, а також визначення підсумків за розділами і валюти балансу, коригування ф. № 3 і т.д., тому що у бухгалтерському обліку відображення його об'єктів здійснюється за дещо іншою системою, ніж це передбачено у звітності [2, с. 50]. Розрахункові процедури застосовуються при визначенні річної суми амортизації, обчисленні залишкової вартості об'єктів, кореня ступеня тощо. Тому нехтувати процедурами виправлення помилок на практиці не можна, адже через останні зміни в ПКУ щодо податку на прибуток бухгалтерські помилки безпосередньо впливають на об'єкт оподаткування цим податком.

Висновки. Оскільки помилки в бухгалтерському обліку в силу різних причин неминучі, їх потрібно своєчасно виявляти, чітко ідентифікувати та правильно виправляти. Суттєвому зменшенню бухгалтерських помилок сприяє належне дотримання вимог діючих П(С)БО або МСФЗ.

Аналіз нормативно-правових документів щодо бухгалтерського обліку показав, що сутність та види помилок, порядок їх виправлення більш регламентовані в системі МСФЗ, ніж в національних П(С)БО. В бухгалтерському і податковому вітчизняному законодавстві відсутнє визначення терміна «помилка». З огляду на це доходимо висновку, що помилки – це неточності та викривлення, які виникають під час відображення в обліку або звітності активів, доходів, витрат, зобов'язань і власного капіталу підприємства та підлягають виправленню в системі бухгалтерського обліку.

Різноманіття помилок в бухгалтерському обліку вимагає їх систематизації, що суттєво впливає на розуміння сутності помилок, вибір раціонального порядку їх виправлення, запобіганню їх причин. Вибір оптимального способу виправлення помилки забезпечить правильне відображення економічного змісту господарських операцій, сприятиме здійсненню ефективного контролю й отриманню достовірної облікової інформації для потреб управління. Доповнення класифікаційних ознак бухгалтерських помилок буде сприяти послідовному аналізу кожної неточності з метою їх подальшого попередження.

Література.

1. **Бутинець Ф.Ф.** Теорія бухгалтерського обліку: [Підручник] / **Ф.Ф. Бутинець.** – Житомир : ЖПІ, 2000. – 640 с.
2. **Журавель Г.П.** Теорії бухгалтерського обліку: студії: [Монографія] / **Г.П. Журавель, П.Я. Хомин.** – Тернопіль : Економічна думка, 2008. – 400 с.
3. **Швець В.Г.** Теорія бухгалтерського обліку: [Навчальний посібник] / **В.Г. Швець.** – К. : Знання-Прес, 2003. – 444 с.
4. Теоретичні основи та практика бухгалтерського обліку: [Навчальний посібник] / **Л.Г. Девашук, В.І. Єрмалаєва, Я.П. Квач, О.В. Рудинська.** – Х. : ТОВ «Одіссей» 2001. – Ч. I. – 495 с.
5. **Назарбаєва І.** Різні помилки – різні способи виправлення: класифікація бухгалтерських помилок / **І. Назарбаєва** // Все про бухгалтерський облік. – 19.05.2017. – № 45. – С. 4-7.
6. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [Уклад. і голов. ред. **В.Т. Бусел**]. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2002. – 1428 с.

7. **Лопатников А.И.** Экономико-математический словарь / Словарь современной экономической науки. – [Издание 4-е, перераб. и доп.]. – М. : Из-во «АВФ», 1996. – 704 с.

8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/929_020

9. Лист Міністерства фінансів України від 13.12.2004 р. № 31-04200-30-10/22823 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF04130.html

10. Лист Міністерства фінансів України від 22.04.2016 р. №31-11410-06-5/11705 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pard.ua/uk/news/4051-lyst-minfinu-shchodo-vidobrazhennya-vytrat-yaki/>

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. №137 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99>

12. **Голов С.Ф.** Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі: [Практичний посібник] / **С.Ф. Голов, В.М. Костюченко.** – К. : Лібра, 2001. – 840 с.

13. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

14. Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів бухгалтерського обліку, затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. №356 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF00062.html

15. **Нидлз Б.** Принципы бухгалтерского учета / **Б. Нидлз [и др.].** – М. : Финансы и статистика, 1997. – 495 с.

16. **Райзберг Б.А.** Современный экономический словарь / **Б.А. Райзберг, А.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева.** – [3-е изд. перераб. и доп.] – М. : ИНФРА-М, 2002. – 480 с.

References.

1. **Butynets' F.F.** (2000). *Teoriya bukhhalters'koho obliku [Theory of Accounting]*. Zhytomyr: ZhITI, p. 640 [in Ukrainian].

2. **Zhuravel' H.P.** (2008). *Teoriyi bukhhalters'koho obliku: studiyi. [Theories of Accounting: Studios]*. Ternopil': Ekonomichna dumka, p. 400 [in Ukrainian].

3. **Shvets' V.H.** (2003). *Teoriya bukhhalters'koho obliku: [Theory of Accounting]*. Kyiv: Znannya-pres, p. 444 [in Ukrainian].

4. **Devashchuk L.H., Yermalayeva V.I., Kvach Ya.P., Rudyns'ka O.V.** (2001). *Teoretychni osnovy ta praktyka bukhhalters'koho obliku [Theoretical foundations and practice of accounting]*. Kharkiv: TOV «Odyssey», p. 495 [in Ukrainian].

5. **Nazarbayeva I.** (2017). *Rizni pomylky – rizni sposoby vypravlennya: klasyfikatsiya bukhhalters'kykh pomylk* [Various mistakes - different ways to fix: classification of accounting mistakes]. Vse pro bukhhalters'kyy oblik, No 45, pp. 4-7 [in Ukrainian].

6. **Busel V.T.** (2002). *Vehkyi tlumachnyi slovyk suchasnoyi ukerayins'koyi mory* [Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language]. Irpin': VTF «Perun», p. 1428 [in Ukrainian].

7. **Lopatnykov L.Y.** (1996). *Ekonomyko-matematycheskyi slovar' / Slovar' sovremennoy ekonomycheskoj nauky* [Economics and Mathematical Dictionary / Dictionary of Contemporary Economic Science]. (4d ed.). Moscow: Yz-vo «ABF», p. 704 [in Russian].

8. Mizhnarodnyy standart bukhhalters'koho obliku 8 «Oblikovi polityky, zminy v oblikovykh otsinkakh ta pomylky» [International Accounting Standard 8 «Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors»]. *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/929_020 [in Ukrainian].

9. Lyst Ministerstva finansiv Ukrayiny [Letter from the Ministry of Finance of Ukraine from 13.12.2004 No 31-04200-30-10/22823]. (2004, 13 hruden'). *search.ligazakon.ua*. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF04130.html [in Ukrainian].

10. Lyst Ministerstva finansiv Ukrayiny [Letter from the Ministry of Finance of Ukraine] from 22.04.2016 No 31-11410-06-5/11705]. (2016, 22 kviten'). *www.pard.ua*. Retrieved from <https://www.pard.ua/uk/news/4051-lyst-minfinu-shchodo-vidobrazhennya-vytrat-yaki/> [in Ukrainian].

11. Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 6 «Vypravlennya pomylk i zminy u finansovykh zvitakh» [Accounting Standards (Standard) 6 «Correction of errors and changes in financial statements» from 28.05.1999 No 137]. (1999, 28 traven'). *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99> [in Ukrainian].

12. **Holov S.F.; Kostyuchenko V.M.** (2001). *Bukhhalters'kyy oblik za mizhnarodnymi standartamy: pryklady ta komentari* [Accounting for international standards: examples and comments]. Kyiv: Libra, p. 840 [in Ukrainian].

13. Polozhennya pro dokumental'ne zabezpechennya zapysiv u bukhhalters'komu obliku [Provisions on documentary accounting records from 24.05.1995 No 88] (1995, 24 traven'). *zakon3.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95> [in Ukrainian].

14. Metodichni rekomendatsiyi shchodo zastosuvannya rehistriv bukhhalters'koho obliku [Methodical recommendations on the application of accounting registers from 29.12.2000 No 356]. (2000, 29 hruden'). *search.ligazakon.ua*. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF00062.html [in Ukrainian].

15. **Nidlz B.** et al. (1997). *Pryntsyby bukhhalters'koho obliku* [Principles of Accounting]. Moscow: Finansy i statystyka, p. 495 [in Russian].

16. **Rayzberh B.A.** (2002). *Sovremennyy ekonomycheskyi slovar'* [Modern Economic Dictionary]. (3d ed.). Moscow: YNFRA-M, p. 480 [in Russian].

Анотація.

Маренич Т.Г. До питання класифікації бухгалтерських помилок.

Метою статті є визначення сутності помилок в бухгалтерському обліку та узагальнення їх класифікаційних ознак.

Розкрито сутність бухгалтерських помилок. Доведено, що помилкам та способам їх виправлення приділено більше уваги в системі МСФЗ, ніж в П(С)БО. Запропоновано визначення терміну «помилки» в бухгалтерському обліку. Обґрунтовано, що різноманіття помилок потребує їх систематизації. Доповнено класифікацію бухгалтерських помилок за відповідними ознаками, що сприятиме послідовному аналізу кожної неточності з метою їх попередження та зменшення кількості.

Ключові слова: бухгалтерська помилка, способи виправлення помилок, класифікація помилок, бухгалтерський облік, фінансова звітність.

Аннотация.

Маренич Т.Г. К вопросу классификации бухгалтерских ошибок.

Целью статьи является определение сущности ошибок в бухгалтерском учете и обобщение их классификационных признаков.

Раскрыта сущность бухгалтерских ошибок. Доказано, что ошибкам и способам их исправления уделено больше внимания в системе МСФО, чем в П (С) БУ. Предложено определение термина «ошибки» в бухгалтерском учете. Обосновано, что многообразие ошибок требует их систематизации. Дополнена классификация бухгалтерских ошибок по соответствующим признакам, что будет способствовать последовательному анализу каждой неточности в целях их предупреждения и уменьшения количества.

Ключевые слова: бухгалтерская ошибка, способы исправления ошибок, классификация ошибок, бухгалтерский учет, финансовая отчетность.

Abstract.

Marenych T. On the classification of accounting errors.

The purpose of the article is to determine the essence of errors in accounting and the generalization of their classification characteristics.

The essence of accounting errors is revealed. It is proved that mistakes and ways of their correction are paid more attention in the system of IFRS, than in P (C) BU. The definition of the term "errors" in accounting is proposed. It is justified that a variety of errors requires their systematization. The classification of accounting errors according to the relevant features is supplemented, which will facilitate the consistent analysis of each inaccuracy in order to prevent and reduce the number.

Key words: accounting error, error correction methods, error classification, accounting, financial reporting.